

บทที่ 4

บริบททั่วไปของเทศบาลนครเชียงใหม่

ผู้ศึกษาวิจัยได้นำเสนอบริบททั่วไปของเทศบาลนครเชียงใหม่ออกเป็นส่วนตัวต่อไปนี้

1. ประวัติความเป็นมาของเทศบาลนครเชียงใหม่
2. ปัญหาของเทศบาลนครเชียงใหม่จากข้อสรุปของเทศบาลนครเชียงใหม่
3. สภาพปัญหาของชุมชนผู้มีรายได้น้อยในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่กับการบุกรุกที่ดิน

สาธารณประโยชน์

4. การดำเนินการแก้ไขปัญหาค่าใช้จ่ายในการจัดการที่ดินสาธารณประโยชน์
5. อุปสรรคในการดำเนินงานการจัดการที่ดินสาธารณประโยชน์ในเขตเทศบาล

นครเชียงใหม่

6. แผนที่เทศบาลนครเชียงใหม่ แผนที่แสดงเขตการปกครอง 4 แขวง ได้แก่ แขวงนครพิงค์ ศรีวิชัย เม็งราย และแขวงกาวิละ และแผนที่แขวงกาวิละอย่างชัดเจน

4.1 ประวัติความเป็นมาของการก่อตั้งเทศบาลนครเชียงใหม่

แนวคิดของการจัดการปกครองท้องถิ่นรูปแบบเทศบาลเริ่มเกิดขึ้นในรัชกาลที่ 7 เมื่อประเทศไทยเปลี่ยนแปลงเป็นรูปของประชาธิปไตย จึงเห็นสมควรให้มีเทศบาลขึ้นเพื่อฝึกหัดให้ประชาชนชาวไทยมีความคุ้นเคยกับการปกครองแบบประชาธิปไตย โดยรัชกาลที่ 7 ทรงแต่งตั้งคณะกรรมการจัดการประชาธิปไตยขึ้น เมื่อ พ.ศ. 2470 เพื่อให้คณะกรรมการได้ทำรายงานเสนอโดยมีสาระสำคัญดังนี้

1. การจัดตั้งเทศบาลสามารถทำได้ เพราะประชาชนต้องการความเจริญของท้องถิ่นอยู่แล้ว แต่ต้องคำนึงถึงการควบคุมสิ่งต่อไปนี้ด้วย คือ

ก. เทศบาลยังไม่ควรมีอิสระจากรัฐบาลในส่วนกลางมากนัก

ข. ควรควบคุมการเงิน โดยให้สมุหบัญชีของเทศบาลอยู่ในความควบคุม และเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐบาลในส่วนกลาง

ค. ควรให้เทศบาลอยู่ในความควบคุมของกรมควบคุมเทศบาล ซึ่งจัดตั้งในสังกัดกระทรวงมหาดไทย

ง. กรมควบคุมเทศบาลต้องติดต่อกับเทศบาลอย่างใกล้ชิด

จ. กรมควบคุมเทศบาลต้องแนะนำเทศบาล ในเรื่องการสาธารณสุขปโภค และผังเมือง

ฉ. ควบคุมการออกเทศบัญญัติและงบประมาณ โดยต้องให้ได้รับอนุมัติจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยก่อน

2. ให้แบ่งเทศบาลออกเป็น 3 ระดับ โดยอาศัยหลักรายได้ และจำนวนราษฎร และให้เปลี่ยนแปลงระดับเทศบาลได้เมื่อรายได้ หรือจำนวนราษฎร เปลี่ยนแปลงไป

3. ให้มีสภาเทศบาล โดยผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นประธาน และมีกรรมการ 3 ประเภท คือ กรรมการโดยตำแหน่ง กรรมการโดยการแต่งตั้ง และกรรมการโดยการเลือกตั้ง ซึ่งมีจำนวนมากที่สุด

4. สมาชิกสภาที่มาจากการเลือกตั้งต้อง ไปเป็นข้าราชการ

5. คุณสมบัติของผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งสมาชิกเทศบาล คือ เป็นผู้อยู่ในเขตเทศบาลมาแล้วไม่น้อยกว่า 1 ปี และเสียภาษีถึงจำนวนที่กำหนด

หลังจากได้รับรายงานแล้ว รัชกาลที่ 7 ทรงแต่งตั้งคณะกรรมการอีกชุดหนึ่งทำหน้าที่ร่างพระราชบัญญัติเทศบาล แต่เป็นที่น่าเสียดายว่า พระราชบัญญัติฉบับนี้ยังไม่ทันประกาศได้ก็เกิดการปฏิวัติเปลี่ยนแปลงการปกครองเมื่อ ปี พ.ศ. 2475 เสียก่อน อย่างไรก็ตามการจัดหน่วยการปกครองท้องถิ่น-เทศบาลก็สามารถเกิดขึ้นได้ในปี พ.ศ. 2476 โดย “พระราชบัญญัติจัดระเบียบเทศบาล พ.ศ. 2476” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อกระจายอำนาจการปกครอง เพื่อให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการปกครองระดับท้องถิ่นให้มากที่สุด เพื่อการดำเนินงานเหมาะสมกับแต่ละท้องถิ่น กฎหมายจึงแบ่งเทศบาลออกเป็น 3 ระดับ

1. เทศบาลตำบล เป็นเทศบาลขนาดเล็ก
2. เทศบาลเมือง เป็นเทศบาลขนาดกลาง
3. เทศบาลนคร เป็นเทศบาลขนาดใหญ่

โดยมีหลักเกณฑ์ที่จะพิจารณาฐานะของท้องถิ่นใด ๆ ขึ้นมาเป็นเทศบาล ดังต่อไปนี้

- จำนวนราษฎรในท้องถิ่น
- ความหนาแน่นของราษฎรที่อยู่ในท้องถิ่นนั้น
- รายได้ที่คาดว่าจะเก็บได้ในท้องถิ่นนั้นเพียงพอแก่การปฏิบัติหน้าที่ การแบ่งระดับชั้น

และกำหนดหน้าที่ของเทศบาล มิได้แบ่งตามเขตปกครอง ฉะนั้นเขตของเทศบาลอาจไม่ตรงกับเขตปกครองก็ได้

อำนาจหน้าที่ของเทศบาล

เทศบาลเป็นหน่วยปกครองท้องถิ่น จะดำเนินกิจการสิ่งใดต้องเป็นไปตามที่กำหนดไว้ในกฎหมายประเทศไทยกฎหมายกำหนดให้เทศบาลมีอำนาจหน้าที่ไว้ต่างกัน โดยกำหนดหน้าที่ไว้ 2 ลักษณะ คือ หน้าที่ต้องทำ และหน้าที่อาจทำ ซึ่งหน้าที่อาจทำนี้เทศบาลจะกระทำก็ได้ ไม่กระทำก็ได้ ข้อสำคัญคือเทศบาลจะจัดทำนอกเหนือจากที่กฎหมายอนุญาตไว้ไม่ได้ ถ้ากระทำนอกเหนือจากที่กฎหมายกำหนดจะถือว่าปฏิบัติการอันไม่ชอบด้วยอำนาจหน้าที่

โครงสร้างของเทศบาลมีลักษณะเป็นเอกรูปเดียวกัน คือ องค์การเทศบาลประกอบด้วยส่วนสำคัญ 2 ส่วนคือ สภาเทศบาล/ฝ่ายนิติบัญญัติ และคณะเทศมนตรี/ฝ่ายบริหาร เทศบาลนครเชียงใหม่ มีสมาชิกเทศบาลจำนวน 24 คน คณะเทศมนตรี 5 คน เป็นนายกเทศมนตรี 1 คน เทศมนตรี 4 คน

ฝ่ายนิติบัญญัติหรือสภาเทศบาล มีสมาชิกเทศบาลเป็นผู้ได้รับเลือกตั้งโดยตรงจากประชาชน กฎหมายเทศบาลได้กำหนดให้สภาเทศบาลมีสมาชิกได้ 24 คน และดำรงตำแหน่งได้คราวละ 5 ปี โดยมีหน้าที่เสนอ และพิจารณาร่างเทศบัญญัติของเทศบาล และหน้าที่ควบคุมฝ่ายบริหาร ได้แก่ การตั้งกระทู้ถาม การเปิดอภิปราย

ฝ่ายบริหาร ได้แก่ คณะเทศมนตรี ซึ่งก็มาจากสภาเทศบาล โดยยึดเสียงข้างมาก แล้วจึงทำการจัดตั้งฝ่ายบริหาร

ประวัติความเป็นมาของเทศบาลนครเชียงใหม่

เทศบาลนครเชียงใหม่เดิมเป็นสุขาภิบาล ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2458 ต่อมาได้ยกฐานะจากสุขาภิบาลเมืองเชียงใหม่ ตามพระราชบัญญัติระเบียบเทศบาล พ.ศ. 2476 ประกาศเป็นพระราชบัญญัติจัดตั้งเป็นเทศบาลนครเชียงใหม่ พ.ศ. 2478 ในราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 52 ตอนที่ 80 ลงวันที่ 29 มีนาคม พ.ศ. 2478 จนถึงปัจจุบันเป็นเวลา 65 ปี นับได้ว่าเป็นเทศบาลนครแห่งแรกในต่างจังหวัด ปัจจุบันมีพื้นที่ที่รับผิดชอบ 40.5 ตารางกิโลเมตร แบ่งความรับผิดชอบเป็น 4 แขวง ได้แก่ แขวงนครพิงค์ แขวงศรีวิชัย แขวงเมืองราย และแขวงกาวิละ ประกอบด้วยพื้นที่รวม 14 ตำบล ได้แก่ ตำบลหายยา ช้างม่อย ศรีภูมิ วัดเกต ช้างคลาน พระสิงห์ สุเทพ ป่าแดด ฟ้าฮ่อม หนองป่าครั่ง ท่าศาลา ป่าตัน หนองหอย ช้างเผือก อำเภอเมืองเชียงใหม่ ชุมชนเมืองเชียงใหม่ ตั้งอยู่บริเวณที่ราบลุ่มแม่น้ำปิงตอนกลาง เชียงคอยสุเทพ มีแม่น้ำปิงไหลผ่านใจกลางชุมชนในแนวเหนือ-ใต้ ชุมชนดั้งเดิม หรือบริเวณเมืองเก่าตั้งอยู่ทางฝั่งตะวันตกของแม่น้ำปิง ต่อมาชุมชนเจริญขึ้นมีการพัฒนาขยายตัวออกไปในทุก ๆ ด้าน ตัวเมืองได้ขยายข้ามแม่น้ำปิงมาทางฝั่งตะวันออก หลังการตัดถนนฮ่อมเมือง เกิดชุมชนมากมายหลายทิศทาง

สำนักงานเทศบาลนครเชียงใหม่ มีข้าราชการประจำเป็นเครื่องมือในการปฏิบัติงาน มีปลัดเทศบาลเป็นหัวหน้าของพนักงานเทศบาลทั้งหมด ประมาณ 2,000 คนเศษ เทศบาลนครเชียงใหม่ มีดวงตราประจำเทศบาลเป็นรูปพระบรมธาตุดอยสุเทพ ปุยเมฆ พญานาค รวงข้าว และสายดอกประจำยาม โดยความหมายของพระบรมธาตุดอยสุเทพเป็นปูชนียสถานอันศักดิ์สิทธิ์ ศูนย์กลางทางพุทธศาสนาในภาคเหนือ ปุยเมฆ แสดงถึงบรรยากาศของเมืองเชียงใหม่ พญานาค เป็นผู้ให้น้ำแก่เมืองเชียงใหม่ โดยเฉพาะแม่น้ำปิง รวงข้าว หมายถึง ความอุดมสมบูรณ์ของพืชพันธุ์ ัญญาหาร และผลผลิตทางการเกษตร

4.2 ปัญหาของเทศบาลนครเชียงใหม่

เขตเทศบาลนครเชียงใหม่ จะประสบปัญหาต่าง ๆ ดังสรุปได้ดังต่อไปนี้

1. ปัญหาการเติบโตของเมืองที่ไร้ทิศทาง และการควบคุมเกิดอาคารสูงเกิดขึ้นมากมาย จนปิดบังทัศนียภาพที่สวยงามของเชียงใหม่ และปัญหาผังเมืองไม่เป็นระเบียบ เช่น มีอาคารสูงชิดติดถนนใหญ่ ชิดติดริมแม่น้ำปิง และชิดติดวัดวาอาราม
2. ปัญหามลภาวะเป็นพิษ แม่น้ำปิงเน่า ดินเงิน จากการบุกรุก และทิ้งขยะ และอากาศเป็นพิษจากควันพิษของขบวนการพาหนะที่มีมากเกินไป
3. ปัญหาจราจรติดขัด เนื่องจากการขาดการจัดขนส่งมวลชนที่ดี และการรณรงค์ให้ใช้ขนส่งมวลชนและวัฒนธรรมไทย และค่านิยม ที่ชอบความสะดวกสบายส่วนตัว และความบ่งบอกมีฐานะดี คนส่วนใหญ่จึงใช้ยานพาหนะส่วนตัว และการจัดศูนย์กลางต่าง ๆ ไว้ในเขตเมือง
4. ปัญหาขยะที่เพิ่มมากขึ้น และเทศบาลไม่มีที่ทิ้งขยะถาวร พนักงานเทศบาลที่ให้บริการด้านนี้ไม่เพียงพอ และการทิ้งเศษขยะในที่ต่าง ๆ โดยส่วนรวม/เฉพาะอย่างยิ่งประชาชนขาดจิตสำนึกในเรื่องความสะอาด และเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง
5. ปัญหาการรुक้าที่ดินสาธารณะประโยชน์ในเทศบาลนครเชียงใหม่ โดยเฉพาะลำเหมืองหรือที่สาธารณะของหน่วยงานรัฐ ทั้งของเทศบาล ราชพัสดุ กรมศิลปากร กรมศาสนา และการรถไฟ

ซึ่งผลกระทบของปัญหานี้ ก่อให้เกิดปัญหาที่ติดตามมา ได้แก่ ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ลำเหมืองดินเงิน เป็นพิษ เกิดเป็นชุมชนแออัด (slum) และผลกระทบทางสังคม คือเป็นแหล่งเสื่อมโทรมแพร่ระบาดของโรคภัย เช่น โรคเอดส์ แหล่งแพร่กระจายของยาเสพติด และโสเภณี นอกจากนี้ชุมชนต่าง ๆ เหล่านี้ยังเป็นแหล่งให้เกิดข้อพิพาทในการเลือกตั้งอีกด้วย

4.3 สภาพปัญหาของชุมชนผู้มีรายได้น้อยในเขตเทศบาลนครเมืองเชียงใหม่ กับการบุกรุกที่ดิน สาธารณประโยชน์

1. ปัญหาที่อยู่อาศัยและที่ดิน สภาพแวดล้อมของชุมชนเสื่อมโทรม มีการบุกรุกที่ดิน สาธารณประโยชน์เพิ่มมากขึ้น และในจุดที่เป็นอันตรายต่อสิ่งแวดล้อม คือ สันเหมือง คูคลอง
2. ปัญหาเศรษฐกิจเป็นแรงงานไร้ฝีมือ รายได้ต่ำ ไม่มีความมั่นคง ขาดเงินออม ฯลฯ ทำให้ไม่สามารถสร้างสภาพบ้านเรือนให้มีความมั่นคง สะอาด เรียบร้อย และมีที่อยู่อาศัยเป็นของตนเอง
3. ปัญหาสังคม ได้แก่ ความไม่เสมอภาค และความเหลื่อมล้ำในการรับบริการจากรัฐ เป็นสังคมที่อยู่ท่ามกลางปัญหาสุขภาพจิต ปัญหาโรคเอดส์
4. สภาพแวดล้อมของชุมชนไม่เหมาะสม เป็นแหล่งขยะ นำมาซึ่งทำให้เป็นแหล่งแพร่พันธุ์ของเชื้อโรคต่าง ๆ ที่อยู่อาศัยที่ใช้วัสดุหมดสภาพการใช้งานแล้วมาก่อนสร้าง
5. ปัญหาการประสานงานกับองค์กรที่เกี่ยวข้อง ขาดความรู้ และความเข้าใจในการประสานงานกับหน่วยงานของรัฐ และไม่มีการวางแผนงานที่ถูกต้อง
6. ปัญหาด้านสุขภาพอนามัย การมีรายได้น้อย เมื่อเจ็บป่วยก็ซื้อยามารักษาเอง เพราะมีราคาสูง ซึ่งมีผลกระทบต่อการใช้ชีวิตประจำวัน และโรคติดต่อ และโรคเอดส์มีอัตราเพิ่มมากขึ้น
7. ปัญหาด้วยโอกาสทางการศึกษาของคนรุ่นเก่า จึงทำให้ขาดความรู้ความเข้าใจในการดำรงชีวิต เมื่อหารายได้ก็จะหมดไปกับการดื่มเหล้า เล่นการพนัน

4.4 การดำเนินการแก้ไขปัญหาการจัดการที่ดินสาธารณประโยชน์

1. การจัดหาที่อยู่อาศัยใหม่ (Slum Relocation) โดยหน่วยงานของภาครัฐ เช่น การเคหะแห่งชาติ สำนักงานพัฒนาชุมชนเมือง ฯลฯ ในกรณีที่ชุมชนถูกไล่รื้อ เพื่อให้มีความมั่นคงในที่อยู่อาศัย ทั้งนี้คำนึงความเป็นไปได้ ความพึงพอใจของการอพยพโยกย้ายเพราะจะมีผลกระทบต่อการทำมาหากิน การเดินทาง การศึกษาของบุตร และความสามารถในการจ่ายค่าเช่าซื้อ วิธีการนี้จะทำให้ชุมชนมีที่ดินเป็นของตนเอง และมีสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัยที่ได้รับการจัดสรรอย่างเหมาะสม
2. การปรับปรุงสภาพแวดล้อมในที่ดินเดิม โดยหน่วยงานของทางราชการในพื้นที่ หรือองค์กรเอกชนอื่น ๆ มีจุดมุ่งหมายในการปรับสภาพแวดล้อมทางกายภาพให้ดีขึ้น เช่น ไฟฟ้า น้ำประปา ทางเดิน ทางระบายน้ำ การปรับปรุงในที่ดินว่างเปล่าเป็นสถานที่ออกกำลังกาย สวนสุขภาพ เป็นต้น

3. การพัฒนา และส่งเสริมอาชีพ โดยหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภาครัฐ และเอกชน มีการสนับสนุนด้านเงินทุน การฝึกอาชีพอุตสาหกรรมในครัวเรือน การพัฒนากลุ่มออมทรัพย์ โดยมุ่งให้มีทักษะในการทำงาน และมีรายได้เพิ่มมากขึ้น

4. การพัฒนาด้านสังคม มุ่งไปที่ส่งเสริมการศึกษาและการจัดตั้งกลุ่มต่าง ๆ ในระดับชุมชน เพื่อให้ชาวชุมชนช่วยเหลือกันและกัน เป็นแนวทางการพึ่งตนเองของชุมชนต่อไป

5. ด้านสุขภาพอนามัย มีการจัดสาธารณสุขให้เข้าถึงชุมชนอย่างทั่วถึง การให้สวัสดิการรักษาพยาบาลฟรีแก่เด็ก และผู้สูงอายุที่ครอบครัวมีฐานะยากจน

4.5 อุปสรรคในการดำเนินงานการจัดการที่ดินสาธารณะประโยชน์ในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่

ที่ได้รวบรวมไว้ในแผนการแก้ไขปัญหามุมชนแออัด และพัฒนาคุณภาพชีวิตคนจนในเขตเมือง กองสวัสดิการสังคม เทศบาลนครเชียงใหม่ สรุปอุปสรรคในการดำเนินการจัดการที่ดินสาธารณะประโยชน์ของเทศบาลนครเชียงใหม่ได้ดังต่อไปนี้

1. ภาพรวมของการมองการแก้ไขปัญหามุมชนแออัดไม่ชัดเจน เพราะไม่ได้มองว่าปัญหามุมชนแออัดเป็นปัญหาท้องถิ่นซึ่งเชื่อมโยงไปถึงปัญหาในระดับชาติ แต่ละหน่วยงานที่ทำงานด้านนี้ มีนโยบายที่แตกต่างกัน ทำให้ประสานงานกันได้ยาก ซึ่งในความเป็นจริงการแก้ไขปัญหาดังกล่าว ของชุมชนแออัดให้ประสบความสำเร็จได้จะต้องได้รับความร่วมมือจากทุกฝ่ายพร้อมเพรียงกัน

2. ปัญหาความร่วมมือจากชาวชุมชนแออัดโดยทั่วไปชุมชนที่ถูกไล่รื้อ มักไม่ยอมจากไปโดยง่าย พยายามจะสร้างเงื่อนไขต่อรอง เพราะการอพยพออกไปจากเมืองทำให้พวกเขาสูญเสียโอกาสในการทำมาหากิน ในความจริงรัฐไม่สามารถสนองตอบต่อการจัดหาที่อยู่อาศัยใหม่ โดยให้บริการฟรีทั้งหมดได้

3. ปัญหาการส่งเสริมอาชีพ เหตุผลสำคัญอยู่ที่การขาดเงินทุน การขาดตลาดรองรับผลิตภัณฑ์ การมุ่งผลสำเร็จในระยะสั้นที่เห็นผลรวดเร็ว เมื่อประสบความสำเร็จจึงส่งผลต่อความตั้งใจในการเพิ่มทักษะเพื่อจะก่อร่างสร้างตัว และชาวชุมชนไม่เอาจริงเอาจริงในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของตนเอง และครอบครัว

4. ปัญหาการขาดแคลนบุคลากร งบประมาณในการดำเนินงาน และการประสานงานขององค์กรที่เกี่ยวข้อง ขาดการวางแผนรวม และการขึ้นนำที่ถูกต้อง ชัดเจน รวมทั้งการกระตุ้นการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนด้วยแนวพึ่งตนเองยังไม่ประสบความสำเร็จตามที่ต้องการ

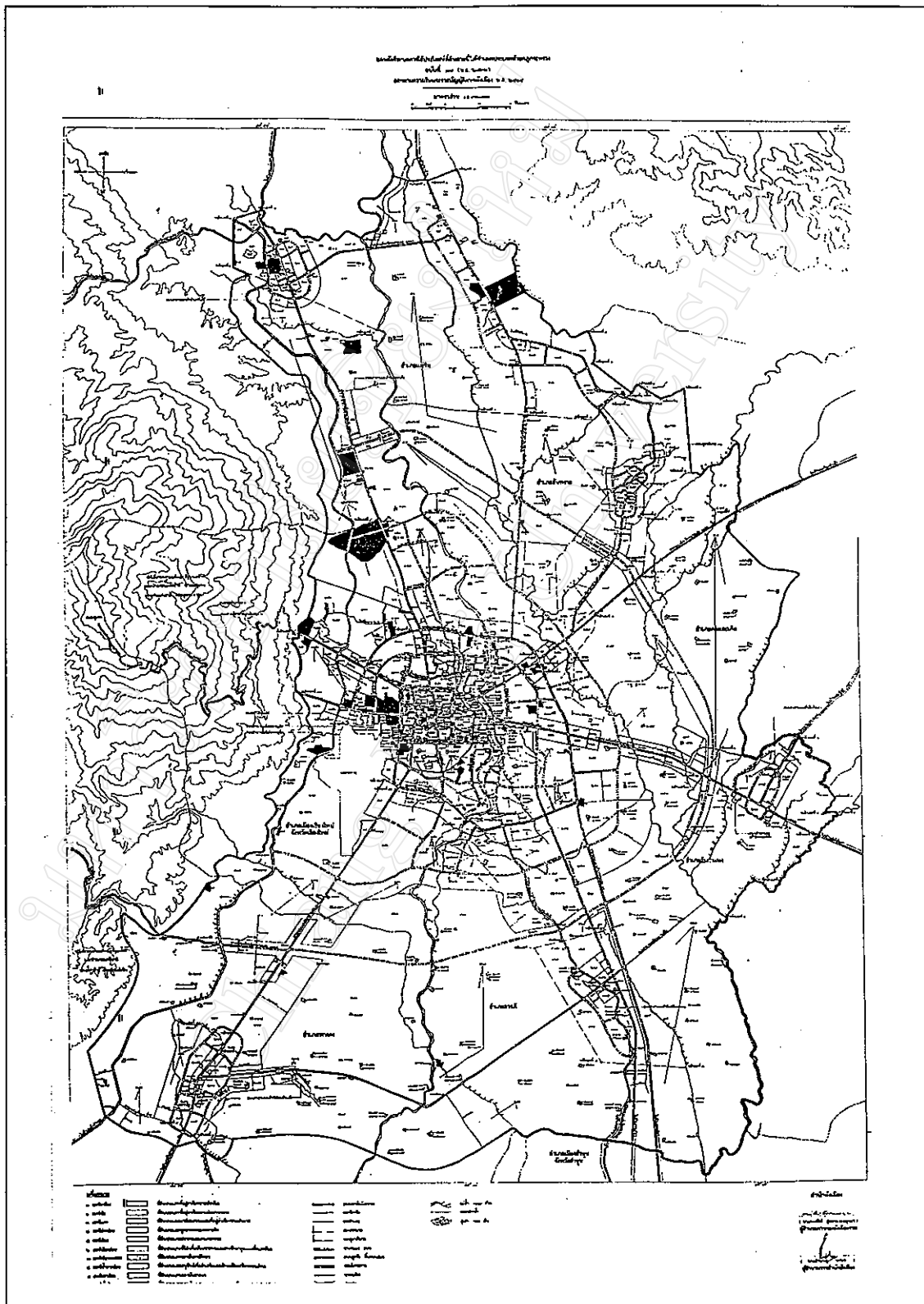
5. สภาพแวดล้อมของชุมชนไม่เหมาะสม การกำจัดขยะและสิ่งปฏิกูลส่วนใหญ่ทิ้งข้างแหล่งที่อยู่อาศัย หรือลงคูคลอง ถ้าเหมืองสาธารณะ พื้นที่ชุมชนเป็นที่น้ำท่วมขัง ระบาย สภาพสิ่งปลูกสร้างทำด้วยวัสดุเสื่อมสภาพ ทำให้เกิดสภาพไม่น่าดู และไม่เป็นที่เรียบร้อย

เนื่องจากในเขตพื้นที่ของเทศบาลนครเชียงใหม่มีประมาณ 40 ตารางกิโลเมตรเศษ ประกอบด้วยชุมชนใหญ่น้อยรวมทั้งสิ้น 58 ชุมชน ซึ่งชุมชนต่าง ๆ เหล่านี้อาศัยอยู่ในที่ดินของราชพัสดุ ที่สาธารณะ ที่ดินของเทศบาล ที่ดินของวัด ที่ดินของการรถไฟ และที่ดินของเอกชน เทศบาลได้ดำเนินการจัดรูปแบบของคณะกรรมการชุมชนไปแล้ว 21 ชุมชน ประกอบด้วย

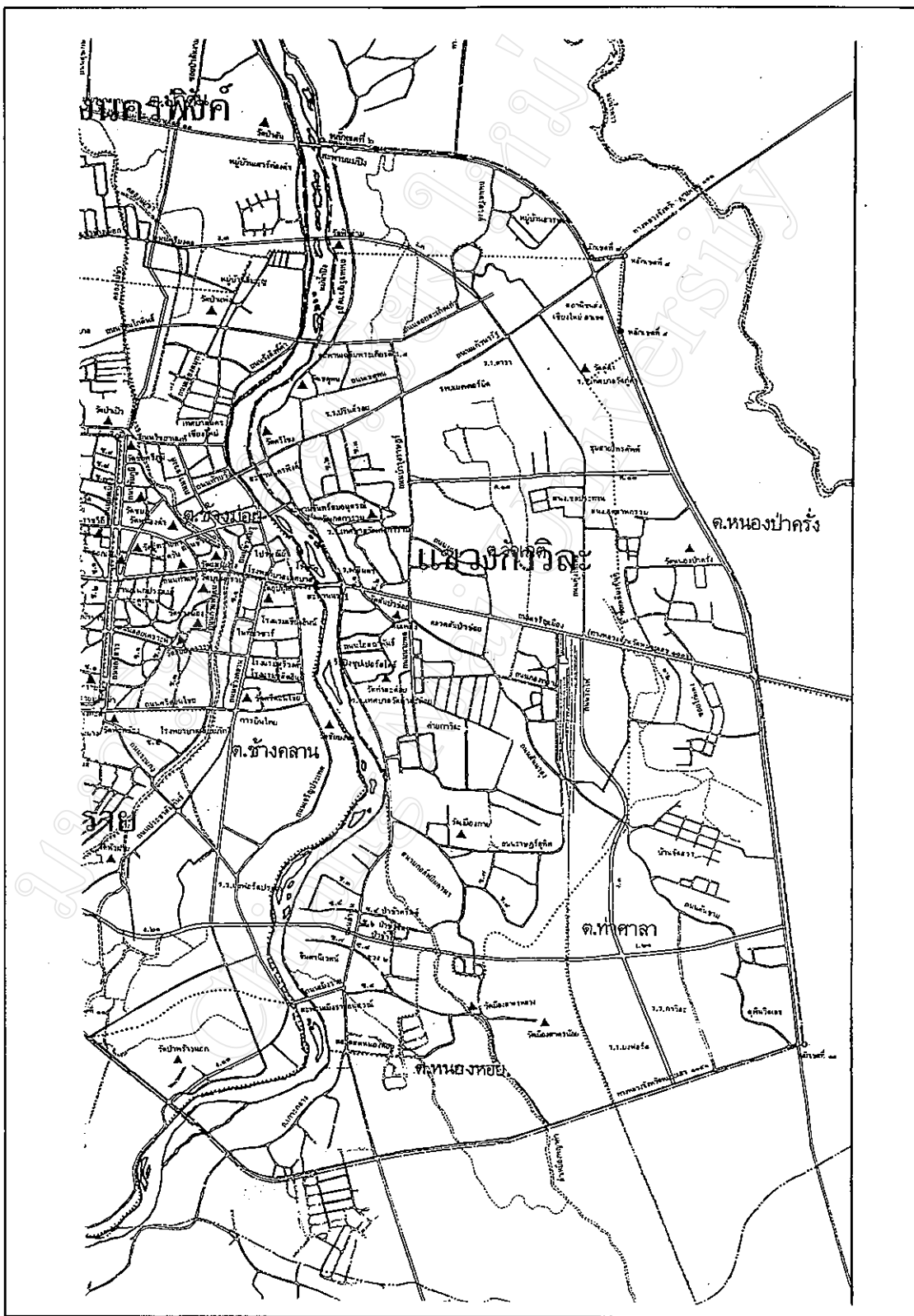
แขวงนครพิงค์	มี 5 ชุมชน (ตัวเลขอาจมีการเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้น)
แขวงศรีวิชัย	มี 1 ชุมชน แต่ไม่ได้สำรวจเก็บข้อมูล)
แขวงเม็กราช	มี 9 ชุมชน
แขวงกาวิละ	มี 13 ชุมชน (จากการเก็บข้อมูลวิจัยภาคสนามเดือนกันยายน ถึง

- ตุลาคม 2542) ได้แก่
1. ชุมชนท่าสะอาด
 2. ชุมชนเมืองสาทรหลวง
 3. ชุมชนร่วมสามัคคี ดั้นขาม
 4. ชุมชนศรีทราวัดเมืองกาย
 5. ชุมชนเมืองสาทรน้อย
 6. และชุมชนใจแก้ว
 7. ชุมชน ซอย 9 สามัคคี
 8. ชุมชน 12 สิงหาคม
 9. ชุมชนบ้านเด่นพัฒนา
 10. ชุมชนการเคหะ
 11. ชุมชนการรถไฟ
 12. ชุมชนหนองหอย
 13. ชุมชนศรีปิ่นคร้ว

รายละเอียดของแต่ละชุมชนในแขวงกาวิละปรากฏในภาคผนวก

รูป 1 แผนผังกำหนดการใช้ประโยชน์ที่ดินตามที่ได้จำแนกประเภททำยกฎกระทรวงฉบับที่ 34 (พ.ศ. 2532)

รูป 2 แผนที่แสดงเขตแขวงกาวิละ